

Cultures de qualsevol: qui té dret a produir cultura?

Published by [Interacció](#) [1] on 22/10/2015 - 11:31 | Last modification: 12/06/2026 - 12:30

La crisi econòmica iniciada el 2008 no només va sacsejar les finances públiques i les condicions de vida de milions de persones. També va posar en qüestió una determinada manera d'entendre la cultura. El llibre *Cultures of Anyone* de Luis Moreno-Caballud explora l'aparició de pràctiques culturals que desborden la separació tradicional entre experts i profans, creadors i públics, institucions i ciutadania. Una lectura especialment suggeridora en el context d'[Interacció 2015](#) [2], dedicat a repensar les polítiques culturals locals.

Què passa quan la cultura deixa de concebre's com un patrimoni que uns pocs produeixen i la resta consumeixen? Aquesta és la pregunta que travessa el treball de Luis Moreno-Caballud. L'autor observa com, en el context de la crisi neoliberal espanyola, emergeixen formes de producció cultural vinculades als moviments socials, als entorns digitals col·laboratius i a experiències d'autogestió que qüestionen les jerarquies tradicionals del coneixement.

La idea central és senzilla i alhora radical. La democratització cultural no consisteix únicament a facilitar l'accés de tothom a una oferta cultural prèviament definida. Consisteix també a obrir la capacitat de definir què té valor, quins coneixements compten i quines experiències mereixen ser reconegudes. Les «cultures de qualsevol» són aquelles que consideren que ningú no hauria de quedar exclòs de la construcció col·lectiva dels significats compartits.

La crisi econòmica va esdevenir també una crisi de les formes tradicionals d'autoritat cultural.

El llibre connecta experiències tan diverses com el moviment 15M, les plataformes d'afectats per la hipoteca, els centres socials autogestionats o iniciatives culturals com Euraca, Bookcamping i Fundació Robo. No les presenta com a fenòmens aïllats sinó com a expressions d'una mateixa voluntat: construir espais on la producció de coneixement, cultura i sentit no quedi reservada als experts.

L'interès del llibre per als professionals de la cultura local rau en una qüestió que continua plenament oberta. Si les institucions culturals públiques han estat històricament organitzades al voltant de l'autoritat experta, són capaces avui d'acollir formes més obertes de participació cultural? Moreno-Caballud identifica aquí una tensió persistent.

L'experimentació democràtica necessita estabilitat institucional per sostenir-se en el temps. Alhora, les institucions tendeixen a absorbir, regular o neutralitzar part de l'energia transformadora que les fa possibles.

Les cultures de qualsevol es construeixen a través de processos col·laboratius d'aprenentatge, deliberació i acció col·lectiva.

L'autor també planteja una pregunta especialment rellevant per a les polítiques culturals. Per què no va existir una mobilització cultural equiparable a les mareas en defensa de la sanitat o l'educació? La seva resposta apunta a la fragilitat històrica de les institucions culturals públiques, sovint percebudes com a menys essencials i més allunyades de la vida quotidiana de la ciutadania. Aquesta situació les ha fet especialment vulnerables als processos de mercantilització i privatització.

Llegit des d'Interacció 2015, el llibre aporta una mirada útil per als debats sobre gestió comunitària, participació cultural i noves formes de governança. No ofereix receptes ni models tancats. Formula una pregunta més exigent: com podem construir institucions culturals capaces de reconèixer els sabers distribuïts en la societat sense renunciar a la seva funció pública?

Més d'una dècada després de l'esclat de la crisi, la qüestió continua vigent. Potser una de les transformacions més profundes de les polítiques culturals no té a veure amb els equipaments, els programes o els pressupostos, sinó amb la capacitat de decidir qui està legitimat per produir cultura i participar en la definició del seu valor. (n. de l'e., 2026)

Referència

Moreno-Caballud, L. (2015). *Cultures of anyone: Studies on cultural democratization in the Spanish neoliberal crisis*. Liverpool University Press.

[Text complet \(pdf\)](#) [3]

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Tags: participació cultural

Tags: governança cultural

Tags: valor públic de la cultura

- [4]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2015/cultures-de-qualsevol>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/categories-dapunts/activitats-interaccio/interaccio-jornades/interaccio-2015>

[3] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e150227.pdf>

[4] <https://interaccio.diba.cat/node/6067>